

De volgende dwaling, hoe gemakkelijk ook te herkennen, moge in dit naschrift nog een plaats vinden.

Een patiënt met slikbezwaren wordt onder verdenking van een *retrotonsillair*- of een *retropharyngeaal-absces* van de polikliniek voor keelziekten naar die voor heelkunde verwezen. Het retropharyngeaal-absces schijnt in dien tusschentijd te zijn doorgebroken, want, enige pharyngitis daargelaten, wordt niets gevonden; in het bijzonder is er geen welving aan den pharynx zichtbaar.

Nog in Amsterdam zijnde, werd mijn hulp voor zulk een vermeend retropharyngeaal-absces bij een klinische patiënte der interne afdeeling ingeroepen, welk absces gevonden was naar aanleiding van uitstralende schouderpijnen; de diagnose van spondylitis van een halswervel lag voor de hand. Maar bij palpatie leek de eenzijdige welving van den achtersten pharynxwand toch te hard. Om een beteren inkijk te verkrijgen liet ik de patiënte opstaan en op een stoel recht voor het raam plaats nemen. De geheele welving bleek nu verdwenen, maar toonde zich weer opnieuw, zoodra de patiënte het hoofd op dezelfde wijze zijwaarts draaide, als dit onwillekeurig bij het onderzoek in bed, ter wille van betere verlichting, had plaats gevonden.

Immers de draaiing van het hoofd geschiedt boven het weeke verhemelte, dat, als behoorende bij het hoofd, dus door die draaiing asymmetrisch tegenover den pharynxwand gebracht wordt. Aan de zijde, waarheen het hoofd draait, nadert het weeke verhemelte den pharynxwand, aan de andere zijde vergroot zich de afstand, door welke tegenstelling de eenzijdige welving des te opvallender wordt. Voeg eenige pijnlijkheid bij het slikken en eenige oppervlakkige roodheid en zwelling van het weeke verhemelte daaraan toe en de dwaling ligt voor de hand. Ook in Leiden werden eenige dergelijke pseudo-abscessen van polikliniek naar polikliniek verwezen en was ik in de gelegenheid door willekeurigen draaistand van het hoofd dezelfde dwaling in diagnose óók op de tweede polikliniek te doen begaan.

Leiden, 14 September 1913.

J. A. KORTEWEG.

EEN BUL AANGEBODEN „HONORIS CAUSA”.

Zeer geachte redactie,

In het nummer van 9 Augustus ll. van dit *Tijdschrift* trof ik een artikeltje aan van dr. PINKHOF onder bovenstaand opschrift. Gij zult mij ten zeerste verplichten mij, die tot de oprichting van de bewuste onderneming het initiatief nam, eenige plaatsruimte te willen afstaan om in het kort dr. PINKHOF te antwoorden.

In de eerste plaats zou ik dr. PINKHOF willen vragen, met welk recht hij insinueerend schrijft, zeggende dat een gedeelte der door de Vennootschap eventueel te maken winst bestemd is voor de Nederlandsche Vereeniging tot Bestrijding van het Tandbederf. . . . „o, teederheid”. Deze bepaling is op uitdrukkelijk verlangen van mij in de statuten opgenomen en mijn beweegredenen kent dr. PINKHOF niet. Verder noemt hij de samenstelling onzer tandreinigingsmiddelen „niets bijzonders”. Wanneer dr. PINKHOF mij kan mededeelen, waaraan een goed tandmiddel voor dagelijksch gebruik volgens den tegenwoordigen stand der wetenschap moet voldoen en welke technische eischen aan de vervaardiging gesteld moeten worden, heeft hij recht van spreken in dezen, anders niet.

Wat het verzoek om onze aanbevelingsbul op te hangen betreft, het volgende: Voor het behoud van een goed gebit is het gebruik van doelmatige tandreinigingsmiddelen in het algemeen noodzakelijk. Nu worden in ons land, doordat de wet dit niet, zooals in vele andere landen, verbiedt, vele beslist slechte en nadeelige tandreinigingsmiddelen in den handel gebracht en van geen enkel de samenstelling naar waarheid opgegeven. Daarom fabricceeren wij nu tandreinigingsmiddelen van de beste

te verkrijgen grondstoffen, volgens doelmatige voorschriften onder voortdurende strenge deskundige contrôle, en doen van de samenstelling onzer middelen aan alle in Nederland gevestigde artsen en tandartsen opgave. Nu vragen wij aan de collega's, die zich met de samenstelling der middelen vereenigen kunnen, en die meenen, dat de verantwoordelijkheid van het bestuur der vennootschap (hetwelk bestaat uit dr. H. J. COERT, voorzitter van den afdeeliningsraad der Ned. Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst te 's-Gravenhage, den heer J. E. SCHOLTEN, grootindustrieel te Groningen, en ondergeteekende, tandarts te 's-Gravenhage) voldoende waarborg is, dat alles geschiedt overeenkomstig het medegedeelde in de rondgezonden circulaire, om door het ophangen van de bewuste bul tegenover hun patiënten van hun overtuiging getuigenis te geven. Het is mij een groot genoegen hier te kunnen mededeelen, dat honderden artsen, waaronder onze bekendste hoogleeraren, hier te lande, in onze woorden vertrouwen stelden en terstond bereid waren aan ons verzoek te voldoen en ik houd mij overtuigd, dat nog honderden zullen volgen, den insinuaties van dr. PINKHOF ten spijt.

's-Gravenhage,
11 September 1913.

Hoogachtend,

Uw dw.
ALEX. MERTENS.

Geachte redactie,

Geen aanzien van personen, hoe aanzienlijk ook, mag mij weerhouden, den indruk weer te geven, dien ik ontvang van verschijnselen, welke mij schadelijk voorkomen voor ons beroep. Ik kan niet inzien, in dit geval hierin te ver te zijn gegaan. Als dergelijke „zedes" bestemd zijn, ook hier te lande in de geneeskundige wereld in te vreten, mag dit niet kunnen worden verweten aan laksheid van de geneeskundige pers.

Mogen honderden voor haar waarschuwingen onverschillig zijn, de steun van enkelen, aan wier oordeel ik waarde hecht, is voor mij voldoende spoorslag om de mij toegevallen taak onverdroten te blijven vervullen.

Amsterdam,
14 September 1913.

Hoogachtend,

Uw dw.
H. PINKHOF.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Internationale gezondheidsregeling.

Door de regeering is bij de Tweede Kamer ingediend een wetsontwerp tot goedkeuring der op 17 Januari 1912 te Parijs gesloten internationale sanitaire overeenkomst, ter vervanging van de overeenkomst van 3 December 1903. Door het permanent comité van het Internationaal Gezondheids-bureau te Parijs werd in zijn zitting van October 1910 een motie aangenomen, waarbij de regeeringen der tot dat bureau toegetreden staten, in verband met de toenemende uitbreiding van de cholera, gewezen werden op het belang om zoo spoedig mogelijk tot aanvulling der bestaande maritiem-sanitaire regelingen over te gaan. In Maart 1911 heeft de Fransche regeering daarop de regeeringen uitgenoodigd zich te doen vertegenwoordigen op een te Parijs te houden Internationale Sanitaire Conferentie, die heeft plaats gehad van 17 November 1911 tot 17 Januari 1912. De Nederlandsche regeering is op die conferentie vertegenwoordigd door de heeren dr. W. P. RUIJSCH, destijds hoofdinspecteur van de